

ESKILSTUNA

FRÄMST I SVERIGE MED SKOLMUSIKEN

FOLKET LÖRDAGEN DEN 18 APRIL 1961

Eskilstuna är en unik musikstad. Mer än 60 procent av alla barn i åldrarna 7-16 år går i frivillig musikundervisning. Det gör i runt tal 4.000 elever. I förhållande till befolkningen är Eskilstuna Sveriges "mesta musikstad". Enligt en dansk undersökning också Europas främsta, kanske världens...

Klassrummen i Eskilstuna står aldrig tomma. När skolans läxförhör och skrivningar slutat för dagen drar musiken

in i rummen. Det spritter i dragspel, bölar i saxofoner och sjunger i fioler.

"Mesta musikstaden 1"

Mannen som gjort smedstaden känd som musikstaden är musikdirektör John Norrman i Eskilstuna.

Om honom och om den omfattande undervisningen handlar denna och ett par följande artiklar. Läsarna får först stifta bekantskap med den frivilliga musikundervisningens "grand old man", de får följa med på en upptäcktsfärd genom skolorna och de får slutligen en liten blick framöver i tiden i en intervju med musikkonsulent Stig Åkerlind.

- blockflöjten ska alltid vara det grundläggande instrumentet
- undervisningen i grupp och samspelet ska vara den förhärskande formen ända upp på musikens högsta stadium
- den frivilliga musikundervisningen ska vara helt kostnadsfri

Och syftet med musikundervisningen? Den har dubbla funktioner. Dels en rent social funktion, dels en musikutvecklande.

— Musikskolan syftar givetvis inte på det professionella, säger

Smestaden som blev musikstad

Ska man kunna lära musik måste man börja som barn. Det måste finnas någon form av musikalisk småskola. Och varför inte undervisa i grupp. Musik likaväl som matematik kunde väl lämpa sig för gruppundervisning. Idéerna kanske inte verkar revolutionerande nu. Men de var det då. På 1930-talet.

Det var 1933 som musikdirektör John Norrman började med gruppundervisning i Instrumentalmusik i ABF:s regi — idén till detta nya undervisningssätt kom ursprungligen från dåvarande ordföranden i Eskilstuna stadsfullmäktige Bernhard Hellström.

Gruppundervisningen fungerade fint. Men, säger John Norrman, det var under den tiden jag fick insikten om nödvändigheten av att börja med barn.

BLOCKFLÖJT

En del folkskollärare i Tyskland använde sig vid den tiden av blockflöjten i klassundervisningen. Instrumentet hade även i Sverige sedan gammalt varit något av folklig "låt pipa" och John Norrman fann ajt sopranflöjten lämpade sig synnerligen väl som grundläggande instrument.

Blockflöjten var ett okomplicerat instrument. Samtidigt som eleven kunde framföra en enkel melodi lärde han eller hon sig det grundläggande i musiken: notläs-

• John Norrman-fonden instiftades 1961 och delade i maj i fjol ut det första musikstipendiet. Folket står bakom fonden, som kom till då John Norrman avgick som musikkonsulent. Den första stipendiaten blev fiolspelaren Ingemar Larsson, som får undervisning på högre musiklinjen av förre konsertmästaren i Hovkapellet, musiköverlärare Ernst Källberg. På bilden ackompanjerar John Norrman sin förste stipendiat i en violinkonsert.

Läsåret 1941-42 flyttades gruppundervisningen över till skolans undervisning och 1942 blev John Norrman musikkonsulent. Under 1940-talet svällde verksamheten ut med lavinartad fart. 1946 fick 350 elever frivillig musikutbildning och 1951 hade antalet växt till 2.000. I dag är det i runt tal 4.000 elever i den frivilliga undervisningen och det kommunala

John Norrman. Den ska utveckla de frön som finns till en värdefull hobby för individen. En del elever har förstas speciell fallenhet för musik och får genom skolan en hjälp på vägen — t. d. elever sitter t. ex. i Hovkapellet.

MUSIKKULTUR

— Musikundervisningen kommer också att sätta sina spår i framtiden, tror John Norrman. Dagens elever är morgondagens musiklyssnare och konsertbesökare. På lång sikt kan en fin musikskultur skapas.

Det finns en sida av musikundervisningen som John Norrman vill ha ytterligare utbyggd. Det är gehörsläran.

Man måste inte spela för att få utbyte av musik, anser John Norrman. Man kan lära sig att

"lyssna" på ha spelat st — Det är "den inre rö är det viktig han.

Varför inte per, gehörsläran för alla

Det är ett John Norrman nära 30 år draprocentigt är först nu fästa den m som levt ino • Och han l

När John musikkonsulent han av mus lind — en elev i block skrivhjälp n på musikexp

Norrman-ko

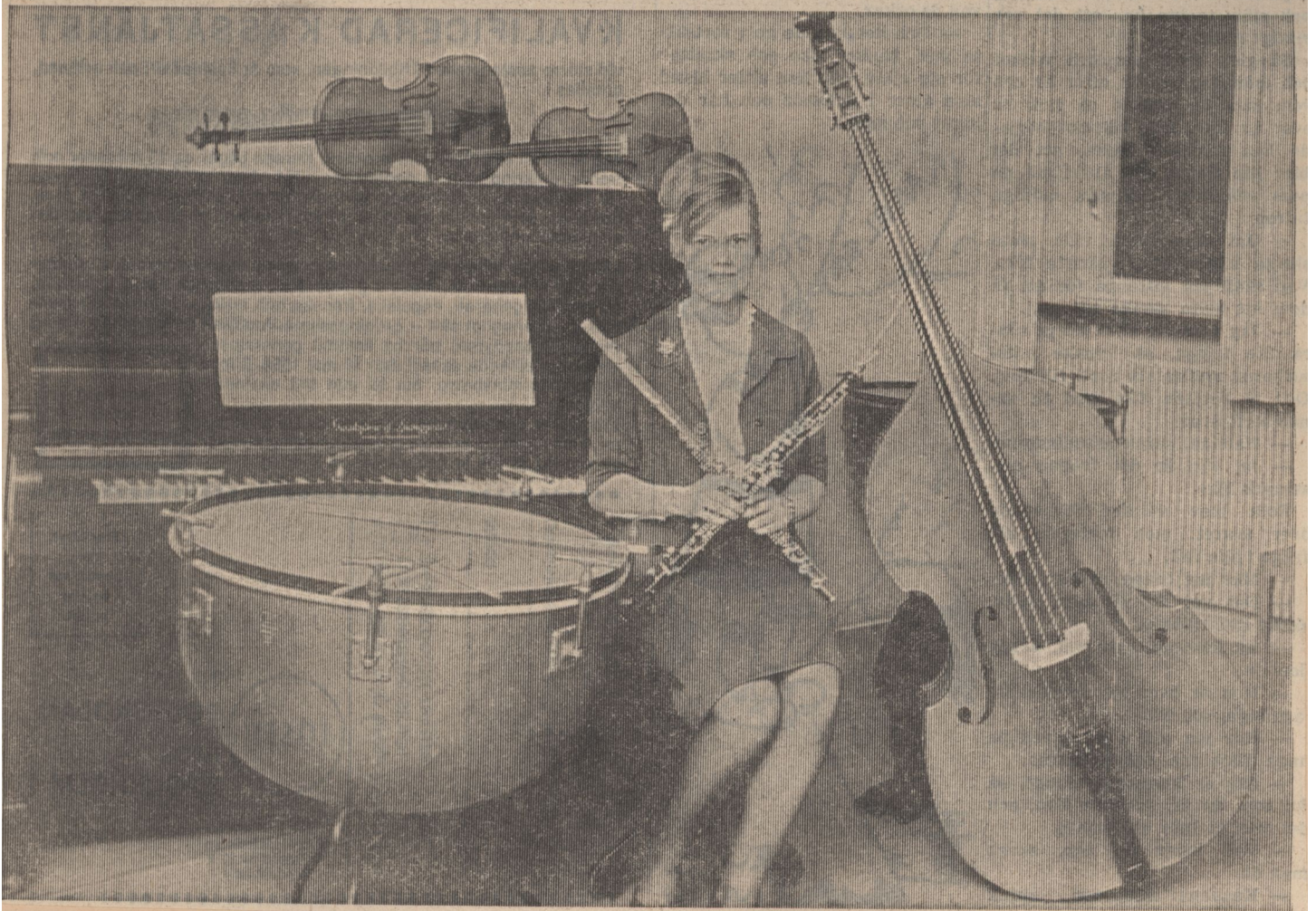
När John Norrman — den man som gjort smedstaden känd som musikstad — 1961 lämnade tjänsten som musikkonsulent startades på Folkets initiativ en insamling bland läsarna. Det resulterade i en nätt summa pengar som gick till bildandet av en stipendiefond som Eskilstuna stad förvaltar. Stipendiefonden fick naturligtvis namn efter John Norrman.

Varje år i maj hålls en konsert vars behållning tillfaller fonden. Första stipendiet utdelades i fjol till violinisten Ingemar Larsson, som går i högre undervisningen i fiol och ska söka in på Akademin. I år gick stipendiet till akademieleven Per-Owe Jons-

Circumstances sikkdirektör ning. John M leda ABF-kö sånger.

framför till marorkestern ta Malmquist kantaten av direktör St John Norrman pulten då orkestern fr sängardag". under konser bergs ledning för en egen

I fjol spel med i konser emäliet att

Bilderna:

• Första steget in i instrumentet» värld — blockflöjten. Alla musikskolans elever får börja med den enkla "låtpipan" för att lära sig noter och takt. Fru Vera Forsén undervisar en liten grupp på 7 elever i första Ulass. De stampar en-takt, två-takt, tre-takt och fyr-takt och Wäser "Skeppet går".

• Efter tre terminers undervisning i blockflöjt får eleverna välja instrument. Som alla andra musikelever på detta stadium går de i gruppundervisning. Arne Welander visar hur "Du kära måne" ska spelas på

klarinetten och fr. v. Ingegerd Åberg, 9 år, Marianne Carlsson, 11 år, Karin Öberg, 9 år, och Lena Lundin, 9 år, hör uppmarksamt på. Om det är svårt att spela klarinetten? Nej, inte svårt. Bara roligt!

• När eleverna blivit mer avancerade på sitt instrument kommer de i regel in i någon orkester — vanligen först i skolorkestern. Här repeterar ungdomssymfoniorkestern under musiköverlärare Sam Anderssons ledning. Mer än 50 ungdomar sitter med i orkestern. Vid pukorna står Margareta Tegeman.

• Hon tillhör de musikelever som ska gå vidare. Hon går nu i näst sista ring och siktar till sommaren på en kantorsexamen. Deit är en gymnasissa med omfattande muskintresse. Hör bara: i ungdomssymfoniorkestern spelar hon pukor, i ungdomsorkestern kontrabas, fiol i orkesterföreningen och altfiol i kammarorkestern. Därtill spelar hon oboe, flöjt, orgel och piano samt tar lektioner i sång och teori. Och hon går i näst sista ring — hur hinner hon?

